

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai továbbá Intézkedési tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kiskisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Az adótörvények végrehajtási utasítása.

Lapunk 10-ik és 12-ik számában ismer-
tettük az új adótörvényeket, amelynek vég-
rehajtási utasítása a május 8-iki Monitorul Oficial-
ban lett közzétéve.

Ezen utasítások közül a gazdákat első-
sorban a mezőgazdasági üzemek jövedelmi
adójának vonatkozó része érdeklik, amelyek a
végrehajtási utasításnak 5—16-ik szakaszaiban
foglaltak. Ezek szerint a mezőgazdasági jö-
vedelmek adója sújta a mezőgazdasági tulaj-
donból származó jövedelmeket akár a tulajdonos,
akár hasznélvező élvezze azokat. Az adó a
házi kezelésű birtokoknál a jövedelem 12%-a.
Ezen jövedelemben benne foglalják úgy a
földhozadék, valamint bármiféle mezőgazdasági
kihasználásból származó jövedelem, miután ezek
csak az esetben esnek külön adózás alá, ha a
kihasználás nem házi kezelésben történt, ennélfogva a föld hozadékba beleértendő: az állat-
tenyésztésből származó jövedelmek, a tejfel-
dolgozásból, gyümölcsfeldolgozásból származó
bevételek.

Az adó 14%-ot tesz ki a bérbeadó bir-
tokoknál, amikor a jövedelemnek 14%-a szá-
míttatik, kivetelt képeznek a falusi szövetkezet
által bérelt és a kiskorúak birtokai, amelyeknek
adója 12%.

24%-os az adókulcs azoknál a tulajdo-
nosoknál, akik egy évben hat hónapnál többet
külföldön töltenek anélkül, hogy hivatalos ki-
küldetésben lennének vagy tanulmányaik cél-
jából tartózkodnának ott.

A %-ék minden év elején megállapítatik,
illetőleg meghatározatik, hogy a birtok bérbe
van-e adva vagy nincsen, valamint a távollevő-
ség kérdése is. A %-ék megváltoztatását az erre
hivatott bizottságok végzik.

A mezőgazdasági birtokok kategóriákba
és minőség szerint a kategóriákon belől osz-
tályokba soroztatnak, a becselő-bizottságok fel-
adata megállapítani a birtokok kiterjedését tu-
lajdonosonként és a földek beosztását kate-
goriákba és osztályokba. Ugyanők megállapítják
a hektáronkénti bérértéket. Erre a célra 4 éven
belüli hasznabéri szerződések, vagy eladási
szerződések szolgálnak. A bérérték 5 évre
állapítatik meg. A különböző kategóriák bér-
értékének megállapításánál a viszonylagosság
szempontjából tekintetbe veendő, hogy a
szántók képezik a becslések alapját, a kaszálók

jövedelme ennél mindig magasabb, a legelők
jövedelme azok minősége szerint nagyon vál-
tozó, de a legjobb sem éri el a szántók értékét,
a zöldséges kert értéke mindezeknél magasabb,
gyümölcsösök értékesebbek, mint a szántók,
ezek becslésénél a hektáronként található fák
száma és azok minősége jön tekintetbe, sző-
lők becslésénél tekintetbe kell venni, hogy nem
az egész jövedelem adózható, miután a hozá-
dék közvetett adókat is fizet és az ültetés is
amortizálható, értékük azonban mindenesetre
nagyobb mind a legjobb szántóföldnél.

A hozadékérték megállapításánál a tulaj-
donos által személyesen végzett érték levonásba
helyezendő. Az értékelésről jegyzőkönyv veendő
fel, amely kifüggesztendő.

A bizottságok ezután megállapítják az
összes jövedelmet és pedig úgy, hogy a terü-
letet megszorozzák a holdanként megállapított
bérértékkel.

Az erdők amennyiben nem állanak vágás
alatt, nem esnek adó alá, csak az esetben, ha
más uton is jövedelmet hajtának, mint a
makkolás stb. A vágás alatt álló erdők a vágás
kezdetétől számítól adóztatnak meg, az adó
azonban a tulajdonos nyilatkozata alapján ké-
sőbb állapítatik meg. A jövedelem értékelése,
más erdőkkel való összehasonlítás alapján tör-
ténik. Azon erdők, amelyek nem a tulajdonos
által használtak ki, a bérbeadás napjával
adóztatnak meg, alapul szolgálván a bérleti
érték. Nem tekintetik vágásnak és ennélfogva
nem esik adózás alá a tulajdonos házi szük-
ségleteire eszközölt vágások. Az erdő adójának
kulcsa 10%-ék, más országokban lakóknál 24
%-ék. Ujjonnan telepített erdőknél az adók felére
szállítatik le.

Mentesek földjövdelmi adója alól a köz-
hasznú intézmények birtokai, melyek jövedel-
met nem hoznak, az állam erdői és összes
földbirtokai amennyiben házi kezelésben állnak.
Ideiglenesen mentesek, művelhetővé tett mo-
csarak, tavak és terméketlen területek 10 évig,
ujjonnan telepített gyümölcsösök, vagy szőlők
5 évig.

A végrehajtási utasítás 13-ik szakasza a
nyilatkozatok beadásáról és elkészítéséről szól,
amelyek már egy hónappal ezelőtt beadandók
voltak az illetékes adóhivatalhoz.

A becselőbizottságok határozatai ellen azok-
nak kifüggesztésétől számított 20 napon belül
felebbezés adható be az illetékes adóhivatalhoz,

vagy perceptorátushoz. A felebbezések alapján
új tárgyalások 25 napon belül tüzendők ki,
amelyre az érdekeltek meghívatandók. A fele-
bezési bizottság határozatai ellen az illetékes
adóhivatalnál 20 napon belül lehet felebbezni
bizottság határozatai ellen az illetékes adóhi-
vatalnál 20 napon belül lehet felebbezni, amely
esetben a törvényszék határoz.

A házadó az épület jövedelmének 12%-át
teszi ki, idegenországokban lakóknál 20%-ék.
Mentesek a házadó alól a nyilvános épületek,
egyházi épületek, követségek épületei, falusi
épületek, amelyek a mezőgazdák lakásul szol-
gálnak és amelyekben nincs több mint három
lakható szoba, tehát ezen lakóházaknál csak a
4 szobán felüli rész esik adózás alá, amenny-
nyiben több család lakik egy házban, minde-
nikre számítható három szoba. Nem számíttatik
lakható szobák közé a kamra, konyha és pítvar
Mentesek továbbá a mezőgazdasági üzemhez
szükséges épületek, erre vonatkozólag megje-
gyeztetik; hogy csak a földkihasználásra szük-
séges épületek esnek ezen kategória alá, illetőleg
azok, amelyek a mezőgazdasági jövedelem-adó
alá eső terület kihasználására szolgálnak, tehát
mentesek a raktárak, amelyek a föld termé-
nyeinek elhelyezésére vagy a gépek vagy esz-
közök raktározására szolgálnak, hasonlóképen
a kezelőszemélyzet lakásai és a föld kihasználá-
sához szükséges állatok istállói.

A kisajátítás folytán a tulajdonosnak meg-
maradt birtokrészekben fekvő épületek értékelé-
sénél az értékelő bizottságoknak tekintettel ke-
lenni arra, hogy a megmaradt épületek viszo-
nyítva a megmaradt területhez, mennyiben hasz-
nálható ki vagy esetleg bérbe adható.

A házak bérértékének megállapítására a
becselő bizottságok hivatottak, amelynek hatá-
rozatai ellen, mint a földadónál lehet felebbezni.

Erdészet.

Erdéinkről.

Irta: Wenczel Miksa urad. erdőtanácsos.

Most, amikor a kor szelleme által meg-
kivánt a viszonyok pressziója és az állam szo-
ciális érdekei által motivált földbirtokreform-
törvény a végrehajtás alatt áll: nem vélek fő-
löszleges munkát teljesíteni, ha mint régi erdész-
ember az érdekelt erdők tekintetében nagy
vonásokban pár szónyi észrevételt engedek
meg magamnak.

Gazdák

**Biztosító Intézet
Részv. - Társaság**

Székhely: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-szit-
máronban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán.
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

A törvény rendelkezéseihez képest kisajátítást szenvedhetnek az erdők is, tekintet nélkül a tulajdonos jogi minőségére és a tulajdon minőségére. Tehát kifejezetten az állami erdők is, a szükséghez képest.

Ezen így kisajátítandó magán-, urbéres és állami erdők a községek mint jogi személyek tulajdonává válnak, hozzácsatolván azokat a már eddig is meglevő községi erdőkhöz.

Az erdőbirtokokhoz fűződő magasrendű érdekeit az állam igyekezett megóvni, a menyinyiben az 57. artikulusban kimondotta, hogy a fennálló községi erdők, valamint azok is, a melyek jelen törvénnyel létesítetnek és kiegészítetnek, az államnak erdészeti közegei által fognak administráltatni a hatályban levő törvények szerint.

Az állam beavatkozási joga szükségszerűleg megfelelő kiterjesztést fog igényelni.

Az itt előtérbe lépő, az állam erdőpolitikájába vágó elvekre óhajtanám a figyelmet felhívni.

Az államnak, amikor erdőpolitikájának principiumait fölláttja, az erdőbirtok feletti szabadrendelkezést korlátozó intézkedéseit két szempontból kell néznie és megindokolnia.

A beavatkozási jog forrása két tényezőtől fakad: az egyik az erdő szerepe a közgazdaságban, a másik az erdőbirtokok szerepe a természet háztartásában.

Mellékesen megjegyezzük itt, hogy ezen utóbbi szempont szerint kellene az erdőket kategorizálni s nem a tulajdoni jelleg szerint.

Az erdők, illetve ezek főproduktumának: a fatermesnek közgazdasági jelentősége az állam háztartásában közismeretes, úgy hogy bővebb fejtegetést nem igényel.

De nem eléggé felismert és figyelembevett tényező az erdőbirtokok szerepe a természet háztartásában. Ez a szerep feltétlenül a fontosabbik.

Részletezzünk.

A hőmérsékleti viszonyokat illetőleg beigazolást nyert, hogy az évi középhőmérséklet az erdő belsejében mintegy 10%-kal alacsonyabb a szabad levegőnél ugyanolyan fekvés mellett.

A napi-temperaturaingadozások is csekélyebbek az erdőben, mint a szabadban. Ezen ingadozások nagy átlagban 4 fok Celsiusal

kisebbségek, mint a szabadban uralkodó maximum és minimum közötti eltérések.

A mi a légköri nedvességet illeti, az erdei levegő nedvességi foka évi középátlagban mintegy 6%-kal magasabb mint a szabadban, és a nedvességi fok ingadozása is kisebb az erdőben.

Az a tipikus kontinentális klíma, mely a légszárazságban és a temperatura-szélsőségekben nyilvánul meg s jellegzetes a nagy magyar Alföldre, intő jel arra, hogy kiterjedt és megfelelően elosztott erdőt tartunk fenn.

Az erdők eminens jelentősége a tellurikus vizek régime-je tekintetében kétséget nem szenved, és tudományosan beigazolt tény, hogy a források vízének ingadozása, sőt e források existenciája a legszorosabb összefüggésben van az erdők létével.

Evidens tehát, hogy a létesítendő új erdőbirtokok az állam fokozott felsősége alá helyetessenek, és szükséges, hogy az állam teljes erejével szigorítsa a kiirtást, és a regenerálási kötelezettséget!

Föl sem mérhetjük, hogy milyen nagy szerencsétlenség volna, ha bennünket is ugyanaz a sors érne, mint egykor Franciaországot, amikor a nagy forradalom után majdnem erdő nélkül maradt. Három milliónyi hektárt kitevő erdőséget döntött le akkor egy örült spekuláns-csoport s ezzel annyira megkárosította az országot, hogy még mai napig is — közel másfél évszázad után — évente 100-nál több millió frankot érő fát kénytelen importálni és ennél is nagyobb összeget kellett kiadnia, hogy a francia Alpésekben legalább félig-meddig jóvátegye a kárt, bűnhődésül a természetnek elkövelet bűnéért.

A francia jelentés a provençe-i alpesekről, melyeket rendszeres erdőpusztításokkal tönkretettek, száraz és egyszerű szavakban megrázóan szemléltető képet ad arról:

— A mi mérsékelt vidékeinken még fogalmat sem alkothunk magunknak ezen kitért hegyszakadékokról, a hol még egyetlen cserje sem maradt, mely egy madárnak menedéket adhatna, — hol az utas csak itt-ott lel egy-egy kiaszott levendula-kórót, — a hol valamennyi forrás elapadt, ahol komor, alig egy-egy rovar zümmögése által megszakított nehéz csönd honol. De a tikkasztó szárazságban hirtelen vihar kél és akkor ezen meghasadozott

völgyekbe egy szempillantás alatti víztömegek hömpölyögnek le a hegyek magaslatairól, pusztítva anélkül, hogy megnedvesitenék a rögöt, elárasztva mindent anélkül, hogy fölfrissítenék, és a talajt emér megjelenésükkel még sivárabbá téve, mint a minő kimaradásuk miatt volt. Az ember szükségképpen visszavonul ezen borzalmas pusztaság elől és a falvak elhagyatottakká válnak.

Igy keletkeznek a hirhedt vadpatakok, a torrensek, melyek többnapos esőzések után kilépteik a folyókat medreikből és hordalékukkal pusztítanak el messze lenn viruló völgyeket, amelyek ártatlanok abban, hogy önzés, kapzsiság és értelmellenség odaforr a forrásvidéken kipusztították az erdőt. A statisztika megdöbbentő adatokkal szolgál.

Franciaországban 3000 ilyen torrens van, Tirolnak a Brenner déli lejtőjén 500-nál több, egyedül a Pusterthal-ban 170.

Nálunk is sok százra megy a számuk a Fogarasi és Radnai havasokban, a Retyezáton, a Biharhegységben. És minden vadpatak forrása sok szerencsétlenségnek és kütfeje állandó szegénységnek.

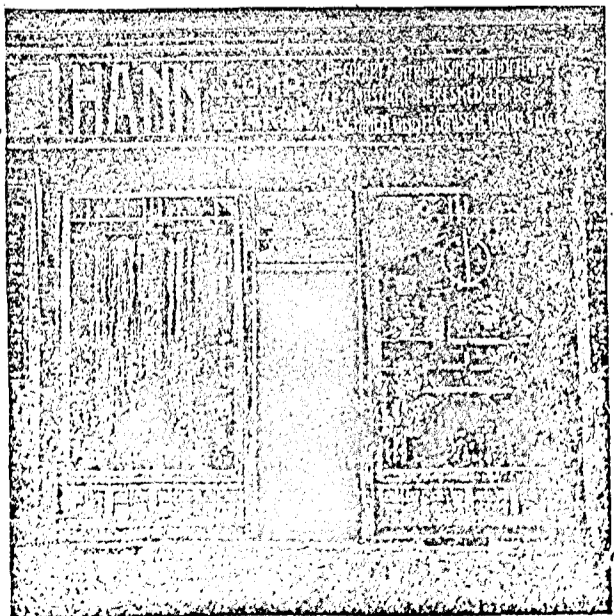
„Fák és erdők a legszebb ajándék, melyet a természet megajándékozta az embert” — mondotta már Plinius.

És az ember mit teszen ezen ajándékkal — nálunk?

Válogatás nélkül, competens szakértők meghallgatása nélkül ezerhold számra kiadja kényszerlegeltetésre az erdőket! — rosszul alkalmazott engedékenységből, politikai okokból avagy nemtörődömségből.

Hagyján ez síkfekvésű, síkvidéki lombos erdőkben, melyek termékeny talajon állanak, kedvezőbb, enyhébb klíma alatt, ahol hosszú a vegetációs időszak s ahol a lombfák regenerálóképessége enyhít valamit a dolgon. De jaj a fenyveseknek, melyek természetes, sovány, kemény, terméketlen talajon a hegyekben, hideg és ködös, rideg klíma alatt élnek, ahol csak rövid ideig tartó vegetációs idő áll rendelkezésünkre, ahol a coniferák csak természetes maghullás vagy mesterséges uton regenerálódnak.

Ha ez még sokáig így folytatódik, egész hegyvidékek fognak elsenyedni és nemzedékek fogják azt megkeserülni.

Raffia-háncs
rézgalic, kénpor, rézkénpor, Manillazsineg,
Szöllőpermetezők
favédelmi- és vetőmagcsávázó szerek,
Köszénkátrány

gazdasági gépek és eszközök, géphajtószijak, szerszámok stb.
legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSA

GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. Nr. 11.)

Telefonszám: 2-36.

Sürgőnyczim: Hanncomp.

Nem lehet eléggé ismételni, hogy most, az agrárreform végrehajtásának küszöbén fokozott figyelem fordítandó a községek tulajdonába átmenő erdők kellő állami adminisztrációjára a jövő idők érdekében. Itt, ahol a jelen érdekei oly könnyen kerülnek collizióba a jövő érdekeivel, az örökéletű állam magasabbrendű érdekeivel, lehet a legtöbb hibát elkövetni, amelynek reparálására generációk kellenek.

Nem fejezhetem be ezen témát, mielőtt pár szóval ki nem terjeszkedem még az erdők másnemű, kedélyképző, gyógyító és esztétikai jelentőségére is.

Nekünk, akik jobbra kővárosokban lakunk, az erdő szépsége nem mindennapi szemléletünk tárgya.

Mert az embernek, aki nem ismeri az erdőtermészetet, fogalma sincsen arról, hogy minő erkölcsi gazdaságot veszít el, ami pedig olyan végtelenül becses a mai business-világban.

A nagyvilág mitsem tud az erdő titkainak csodáiról. Mert mindenha az volt a világ folyása, hogy napiszenzáció és vásári láрма vezette a tömegeket. A csodát a színpadi romantikában vagy tán spiritista előadásokban keresték. A művelt ember szégyenli, ha nem olvasta a legújabb, legdivatosabb felkapott regényt vagy poémát, ha talán nem tudja, hogy mikor született ez vagy az a nagy államférfi, hadvezér, király, ... de a valódi tudás, a valódi csodák mellett elhalad az ember.

Letértünk a természet útjairól. Bebörtönytük magunkat hideg-rideg kővárosok falai közé s itt, hol semmi szenzáció sem eléggé felrázó, semmi zene sem eléggé bódító, semmi olvasmány sem eléggé pikáns, tönkrement az idegzetünk, végszegényekké lettünk.

Kiméletlenség és durvaság lett honossá.

Ki tehát néha az erdőbe! Ahol elfelejtődnek a mindennapi gyötrelmes gondok, ahol a szív és kedély fölfrissül és megnemesedik, ahol felvidító új érzelmek támadnak új, békés és nyugalmas jelenségek révén.

Az erdőben nemcsak fák, de egészséges ideálok is teremnek.

Itt, a zöld erdő felséges kupolafedele alatt, a fák karcsu oszlopsorai között nincsen politikai vita, nincsen vallási civódás, nincsen idegbontó tülekedés.

Mindenki megtalálhatja itt a magát.

Városok lakói, kőpaloták rabjai: teremtsenek magatoknak erdőöveket városaitok körül, érinthetetleneket, csupán a közt szolgálókat, védőöveket erdőkből, létesítve a modern erdő-esztétika alapján, amint ezt külföldön már megkezdették.

A földbirtokreform megadja erre a soha vissza nem térő alkalmat!

Törvények, rendeletek.

Rendeletek a felebbezésekre és revíziókra nézve A delegátusok felebbezéseinek kezelésére és a hivatalbeli revíziók eszközzésére nézve a földmivelésügyi vezérigazgatóság a következő rendeleteket adta ki: 945. szám. Elnök ur! Értesültünk arról, hogy egyes vidékeken a falusiak kiküldöttei bár felebbeztek, azonban megállapított tárgyaláson nem jellennek meg, hogy fentartsák a felebbezést vagy vissza-

vonják azt. Miután ilyen dolgok mindig az érdekelt befolyása alatt történnek és a kiküldöttek ezért pénz, vagy más előnyöket kapnak, tekintetbe véve, hogy általános érdek, hogy igazságos eljárás történjék és hogy a föld, amelyet a törvény kisajátíthatónak ítél, kisajátítható, kérjük, hogy azon esetben is, amidőn a falusiak kiküldöttei, akik nagyon gyakran nem képviselik érdekeiket, kéri a tett felebbezés visszavonását, hogy a tárgyalás folytatassék le és a bizottság határozon arról, hogy a törvény az első fokon teljességében alkalmazható-e vagy nem. --- 1717. zz. Gazdasági Tanácsos ur! Értesültünk arról, hogy dacára 14040.20401. és 24897---22. számú rendeleteinkben közölt azon felhívásra, hogy a törvény tekintetbe nem vételével hozott határozatok figyelemmel kísértessenek és a törvény által előírt időn belül felebbeztessenek, mégis számos járási bizottsági határozat felebbeztetlenül marad dacára annak, hogy ezen határozatok a törvénytől világos rendelkezéseivel ellentétbe állanak. A törvénytől való eltérések elkerülése céljából felhívjuk intézkedni, hogy mindazon esetekben, amelyekben felebbezés nem történt, sürgősen kéressék a revízió közveletül az agrár bizottságnál Bukarestben. Ha azonban egyes határozatoknál revíziós idő is letelt, kérjük sürgősen ezen határozatról másolatot beküldeni, feltüntetve azon pontokat, amelyekben a határozat nem a törvény értelmében hozott. (Aláírások).

Visszaállított járásbiróságok. A Monitorul Oficial egyik utóbbi száma közli azt a törvényt, amely a megszüntetett sepsiszentgyörgyi, csikszeredai és sagesvári törvényszékeket, továbbá a homoródoklándi (Udvarhely-megye), krasznai (Nagyküküllőmegye), nagyajtai (Háromszékmegye) és nagylaki (Aradm.) járásbiróságokat visszaállítja.

Végyes közlemények.

A bérlők, gazdatisztek és a kisajátítás. A földreform kapcsán a gazdatisztek és bérlők, vagyis a Romániában amúgy is csekély számban levő *okleveles gazdák* igen jelentékeny része ott kellett hagyja pályáját és más megélhetés után kellett nézzen. Hogy mennyire káros ez az országra gazdasági szempontból, fölösleges hangsúlyoznunk. Eltekintve attól is, hogy számos család került a szociálisnak nevezett reform következtében kenyér nélkül az utcán, rá kell mutatnunk arra, hogy amíg a kormány, illetve annak végrehajtó szervei a lelkiellenségig menő szigorral, könnyörtelenül hajítják végre a törvényt, az adott helyzetnek olykor erőszakos, vagy tendenciózus beállításával, addig az állam részére kisajátított területek bérbeadása alkalmával megfelelnek a törvény azon intézkedéséről, hogy a birtok a kisajátítási ár 5%-áért adandó bérbe. A bérlőre hárulnak ezenkívül a törvény szerint a közterhek is. Több birtokos és bérlő fordult már bérletért az illetékes hatóságokhoz, amelyek kat. holdanként a pusztá területért, (mert a gazdasági épületek stb. nem esnek kisajátítás alá) kat. holdanként 100 kgr. búzát kérnek bérösszeg fejében. Tehát csaknem a kisajátítási árak átlagát. A bérlet ez esetben is *csak egy évre* szól. Tehát az állásuktól megfosztott és bérletükből kidobott gazdatisztek és bérlők, a javarészi okleveles gazdák, még a kisajátítások rendén feleslegessé vált területekhez sem tudnak hozzájutni megélhetésük biztosítása céljából.

Árverezik a róm. kath. státus hirneves tenyészállat állományát. A földreform kapcsán a házi kezelésben volt egyházi birtokokat egymásután osztják fel és a mézarszékbe kerülnek a céltudatos irányítással magas színvonalra emelt és nagy termelőképeséggel bíró legjobb tenyészetek. Évtizedek nehéz kitaró következetes munkájával sikerült a státus állományát a legelső közé emelni és most e hó 23-án, d. e. 11 órakor a radnóti gulya, számos kisborjas és borjazó tehén, növendék és tenyészbika, kb. 50 ökör stb. újra kerülnek. Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség figyelmét az árverésre, hogy lehetőleg mentsék meg e hirneves tenyészeti utolsó példányait a mézáros bárdjától a köztenyésztés javára.

Az új husarak Kolozsváron. A husarak újabb maximálása rendén a szarvasmarhahusnál érvényben marad a régi kilogrammonkénti 16 leies ár az állatnak a következő testrészeire nézve: nyak, fej, láb, szív, vese, máj. Kilo-grammonként 20 lei, a felsár, rózsapecsénye, fartó, vastagoldal, szegy és vékonyoldal. A sertéshus árai 36 lei kilogrammonként, a vékonyoldal, lapocka és far 38 lei, a sertéskaraj, malacvékonyoldal 60 lei kilogrammonként, a friss szalonna, füstölt szalonna, hár és zsír ára 60 lei kilogrammonként. Füstölt sonka csonttal 68, főtt sonka csonttal 80, főtt császárhus 76, füstölt kolkász 54, friss kolkász 52, II. oszt. lengyelkolkász 46, disznósajt 40 lei. A szopóborju és báránykereskedelem, valamint a szarvasmarha és sertésbéliszín eladása szabad.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Kolozsváron. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület a méhészeti szakismeretek terjesztése céljából folyó évi május hó 22-től június 2-ig méhészeti tanfolyamot rendez a méhészet iránt érdeklődő kigazdák és egyéb foglalkozást űző felnőttek, valamint a közép- és főiskolai tanulók és teológusok részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és lányok egyaránt részt vehetnek. *A jelentkezéseket május hó 22-ig, naponta 9-2-ig elfogadja az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala* (Kolozsvár, Attila-u. 10.) A tanfolyam hallgatói jelentkezésekor 50 Lei beiratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes. A szegénysorsu hallgatók a beiratási díj elengedését kérhetik. *A tanfolyam előadói:* dr. Boga Lajos tanár, Szilágyi Márton ig. tan., özv. Kremnitzkyné, Fröhlich Ilona, dr. Péter Béla ny. gazd. aligazgató, dr. László Márton méhész gazda és Török Bálint az E. M. E. főtitkára. Az előadások mindenkor d. u. 4 órakor kezdődnek.

A cukorbehozatal. A cukorbehozatal kérdésében a tárgyalóbizottság ismét értekezletet tartott Bukarestben. Megállapodtak arról, hogy a behozandó cukorból az importőrök 25 százalékot tartoznak leadni a kereskedelmi miniszterium részére, amit a miniszterium a köztisztviselők között fog szétosztani, a cukorkormennyiség 75 százalékát feletti pedig az importőrök szabadon rendelkezhetnek. A határozatokat jegyzőkönyvbe foglalták, amit Sassu miniszterhez nyújtanak be a próbálás végett. A kereskedelmi miniszter a jóváhagyás után minisztertanács elé terjeszti a határozatokat. Mint-hogy az ilyen kontingentálások már igen sok esetben vezettek nagyobb visszaélésekre, kívánatos volna az ily címen adott kedvezmények megszüntetése. Akár nagyobb fizetést, akár olcsóbb cukrot kapnak a tisztviselők, mindenképpen az adófizető polgárokat terheli a költség-többlet. A helyes és igazságos megoldása e kérdésnek az volna, hogy adjon az állam lehető fizetést tisztviselőinek és gondoskodjon világparitásos cukorról kivétel nélkül minden állam-polgár számára.

Kiviteli adatok. Nagyrománia adatai 1923 első két hónapjaiban emelkedő tendenciát mutatnak. A pénzügyminiszteri hivatalos kimutatás szerint e kiviteli értéke fenti időszakban 1.397.576.000 lei, azaz az előző évi adatokhoz képest egy 570.890.000 lejnyi emelkedés. Első

helyen állanak a gabonaneműek, ezután következik a marhaexport, a petrolium és a fa. Az exportállamok között első helyen áll Anglia. Anglia Egyiptommal együtt a román kivitelnek majdnem a felét abszorbeálja.

A Gazdák Biztosító Intézete bevezette az állatbiztosítást. Szinte hihetetlennek hangzik hogy egy agrár államban amilyen Románia is, ne legyen Állatbiztosító Intézet. A háboru előtt voltak még állatbiztosító szövetkezetek ugyan a kapcsolt területeken, de az elszakadás után azok is megszűntek. Az állattenyésztéssel foglalkozó nép köréből azóta is sűrűn hangzott el az E. G. E.-ben az a kívánság, hogy az állatok betegségeik vagy elhullásuk esetére biztosíthatók legyenek. A nép és a Gazdasági Egylet kívánságának tett eleget a Gazdák Biztosító Intézete, amiben most az állat biztosítási üzletágat is felvette munkakörébe. Tudomásunk szerint a „Gazdák” az egyedüli intézet ma, amely ezt az üzletágat is kultiválja. — A biztosítási díjakat illetőleg tájékoztatásul közöljük, hogy a díjtelek alig változtak a békebeli idők-höz arányítva, csupán annyiban, hogy ma nagyobb érték után kell fizetni az illetéket, mint az olcsó világban. Amíg a múltban ki volt a biztosító fél téve annak, hogy egy esetleges kár esetén a díjakon felül még részt kell vennie a szövetkezet kárában, ma csupán az előre kikötött díjat kell megfizetnie, utólagos fizetésről szó nem lehet. Az állatok már is elfogadottnak biztosításra. 6 évre köthető a biztosítás oly formában, hogy az eladott állat helyébe vett új állat után nem kell új díjat fizetni, ha pedig nem vásárolunk helyébe másikat, az eladott állat díja a következő év díjából töröltilik. 6 éves biztosítás esetén mindenki 10 % kedvezményben részesül. 5 % külön kedvezményben részesül minden gazdasági egyesületi vagy gazdaköri tag, aki a tűzbiztosításait is a Gazdáknál köti meg.

Az állat mindentéle betegségben való vagy baleset folytán történő elhullás vagy kényszerűség esetén biztosítva van, kivétel a tűz általi elhullás, mert ez ellen minden állat külön biztosítandó. A „Gazdák” Biztosító Intézete R. T.-nak az ország minden községében van képviselője, ahol a biztosítás feladható. Az összes állatorvosoknak megküldtetik a társaság feltételeit s ők is szívesen szolgálnak felvilágosítással és utalgaival.

Kezelőszentpáli Gazdakör tanulságos közgyűlését Bors László plébános elnöke mellett a kör tagok élénk részvételével jelen év május 13-án tartotta meg. Az előterjesztett számads a Gazdakör eredményes munkálkodását igen kellemes színben tüntette fel, Bevétele 1805 leu, kiadott 1386 leu 72 b. Elnök igen alkalomszerű eszmecserét vezetett be az időjárás mostohasága miatt a cukorrépaöldeknek másodszori bevetési módzataira nézve, hogy a talaj többszörös művelése miatt a gazdák a károsodástól mentesítve legyenek. Megbeszélés tárgyát képezte a kolumbácsi légy elleni védekezés is. Meglepcző eredmény, hogy a lép-fene ellen az egész község beoltatta állatállományát és határozatba ment a sertésállomány beoltása is. Végül a gazdasági gépek folytatóságos munkaképes állapotba való helyezésére adatott utasítás a kör tagdáknak.

Manilla-zsineg kapható. Az aratógéptulajdonosok figyelmét felhívjuk, hogy manilla-zsineg szükségletüket idejében fedezzék. A tavaly sokan az utolsó napokra hagyták a zsineg beszerzését és így nélkül maradtak. Beszerezhető a Hann és Társa cégnél Kolozsvárt, Deák F.u. 11.

PIAC.

Országos vásárok.

1923. május hó 20-án: Denta, Alsózsuk, Ispánmező, Mikezsásza.
21-én: Bátos, Havasmező, Sülelmed.

22-én: Cege, Kál, Kunszentmárton, Küküllővár, Marosillye, Mezőbodon, Nagyszombor.

23-án: Niczkyfalva, Bonya, Pelele.

24-én: Fogaras, Kendilona.

25-én: Lajosfalva, Lepsény, Mártonfalva, Selénd, Székelyki, Topánfalva.

26-án: Berzászka, Zaránd.

Uj országos vásárok Szatmár vármegyében. A kereskedelemügyi és iparminiszterium Pomi (Remetemező) községben országos állat- és kirakóvásárt engedélyezett február 13., április 24., június 19., augusztus 7., október 2. és december 11-iki napokra. Ugyancsak engedélyt kapott országos vásárok tartására Borlești (Barlafalu) is ugyanilyen terminusokkal. Minthogy a két község közel fekszik egymáshoz és az egy terminusra engedélyezett országos vásárok külön megtartása nehézségekbe ütköznék, a két község közösen fogja megtartani a vásárokat.

HIRDETÉSEK.

Köröstarján fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi május hó 27-én délután 3 órakor a községházánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 3-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. Az 1922. évi december hó 31-én a tagok száma 266, üzletrészeinek száma pedig 2086 volt, az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Köröstarján, 1923. évi április hó 7-én.

Az igazgatóság.

Siteri fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi május hó 27-én délután 3 órakor a községházánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június 3-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. évi december hó 31-én a tagok száma 266, üzletrészeinek száma pedig 868. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Siter, 1922. évi december 31-én.

Az igazgatóság.

Középpajta fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi május hó 27-én délután 3 ó. a községházánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 3-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Ja-

vaslat szövetkezeti üzletrészek jegyzésre és taggyűlésre. 2. Netaláni indítványok. Kelt Középpajta, 1923. április 23.

Az igazgatóság.

Székelyszentistváni fogyasztási és ért. szövetkezet 1923. évi május hó 29-én d. u. 1 órakor a szöv. helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 3-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. Az 1922. évi dec. 31-én a tagok száma 143, üzletrészeinek száma pedig 710 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Szentistván 1923. évi május hó 10.

Az igazgatóság.

Révi „Hangya” fogyaszt. és értékesítő szövetkezet 1923. évi május hó 27-én d. u. 3 órakor a községházánál 1922. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 3-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. évi december 31-én a tagok száma 283, üzletrészeinek száma pedig 2290 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Rév, 1922. december 31-én.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lel. Állást keresők részére 20 szolg 10 lel.

Gazdatiszt, ki a gazdaság minden ágában nagy jártassággal bír és husz éves bizonyítvánnyal rendelkezik bármikor belépésre állást keres. Cím a kladó hivatalban. 3520

Intézőt keresek temesmegyei birtokra. Főlkötés, hogy a gazdatiszt akadémikusan képzett nős legyen és a román nyelvet bírja. Cím a kladóba. 3521

Vetőgépet 17—19 sorosat műtrágya szóróva kombinálva jó karban lévő, megvételre keresek. Ifj. Boross Zoltán Medtesul-Aurit (Aranyos-medgyes) Jud. Satmar. 3522.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap tőkéje: 16,000.000

Tartalék tőke: 15,000.000